

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
AGNĖ ZUOKIENĖ**

Kodas 8860529 Gedimino pr. 53, LT- 01109 Vilnius Tel. (8-5) 2396700
El.p. Agne.Zuokiene@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijai

2010–11–08 Nr. 274

**DĖL LIETUVOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL GRUPĖS IEŠKINIO
KONCEPCIJOS PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**

Išnagrinėjus pateiktą Vyriausybės nutarimo „Dėl grupės ieškinio koncepcijos patvirtinimo“ projektą, teikiame šias pastabas ir siūlymus redagavimui:

- I. koncepcijoje reikalinga konceptualiai atskirti grupės ieškinį viešo intereso apsaugai ir grupės ieškinį grupės asmenų individualių teisių ir interesų apsaugai. Būtina LR Civilinio proceso kodeksą papildyti nedviprasmiška nuostata, kad grupės ieškinys gali būti pareiškiamas grupės asmenų teisių ir teisėtų interesų gynimui;
- II. atsižvelgiant į sistemų privalumus ir trūkumus, koncepcija redaguotina įtvirtinant mišrią grupės ieškinio sistemą, nustatant, kad bendra taisykle galioja opt-in modelio sistema, tačiau tam tikrais atvejais teisėjas, atsižvelgdama į bylos aplinkybes, gali nuspręsti dėl opt-out modelio pasirinkimo. Manytina, kad argumentas, jog šios sistemos pasirinkimas reikalauja ypatingos teisėjo kvalifikacijos nėra pagrindinis, vertinant vartotojų teisių apsaugos svarbą. Būtent teismas, vienintelė teisingumą vykdanči institucija valstybėje, ir turėtų turėti pakankamai kompetencijos ir pasirengimo identifikuoti tuos išimtinius atvejus, kai, pasinaudojant aktyviu teismo vaidmeniu, pasirinktinai opt-out modelis. Tuo remiantis siūlome pasinaudoti Danijos karalystės patirtimi;
- III. atsižvelgiant į tai, kad kolektyvinių ieškinių užsienio valstybėse būta labai įvairių (dėl kraujo donorų užkrėtimo, dėl aviakatastrofos padarytos žalos, kt.) siūlome vengti nuostatų galinčių formaliai užkirsti kelią apginti teisėtus teises ir interesus. Manome teisingiausia pasirinkti tokį reguliavimo būdą, kai visuomenės švietimo tikslais išvardijamos atskiros sritys, kuriose dažniausiai susiduriama su žmogaus teisių pažeidimais, t.y. sudaromas nebaigtinis sąrašą jo gale nurodant „ir kt.“, kad

- susidarius neįprastai teisių pažeidimo situacijai nebūtų užkirstas kelias paduoti grupės ieškinį vien dėl formalių priežasčių;
- IV. reikalingas išsamesnis atskirų subjektų ypatybių, galėsiančių pareikšti grupės ieškinį, atskleidimas Konceptijoje. Vertinant nevyriausybinį vartotojų teisių gynimo organizacijų galimybę kreiptis su ieškiniu dėl vartotojų teisių apsvarstytinas papildomų kriterijų joms tokią teisę suteikti klausimas (Europos Sąjungos valstybėse labai skirtinga patirtis: dideli reikalavimai Graikijoje ir Italijoje, maži - Prancūzijoje, visiškai jokių reikalavimų Švedijoje). Taip pat neaišku kokiam įstatyme įtvirtintos valstybės ir savivaldybės institucijos turės teisę pareikšti grupės ieškinį (Konceptijos projekto 14 p. „<...> įstatyme numatytos valstybės ir savivaldybės institucijos“);
- V. palaikome Lietuvos Pramoninkų konfederacijos pasiūlymą, sprendžiant dėl minimalaus asmenų skaičiaus grupės ieškinio pareiškimui, atsižvelgti į Asociacijų ir Profesinių sąjungų įstatymus. Manome, kad trijų asmenų pakanka grupės ieškinio pareiškimui;
- VI. siekiant skatinti teises ginti kreipiantis su grupės ieškiniu, reikalinga supaprastinti galimybes juo pasinaudoti. Atisakant privalomo advokato atstovavimo byloje, bus sumažintos potencialios grupės asmenų procesines išlaidas ir supaprastintas apsisprendimą dėl teisių gynimo pateikiant grupės ieškinį. Kadangi paprastai grupės ieškinį reiškia asmenų, kurie laikytini silpnesniaja šalimi, grupė, teismui tokiose bylose turėtų būti suteiktas aktyvus vaidmuo;
- VII. įvertinę Vyriausybės nutarimo „Dėl grupės ieškinio koncepcijos patvirtinimo“ projektą 16.9 punkto alternatyvas pasisakome už pirmąją iš pateiktų alternatyvų.

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė

G.Šakinytė, 8 5239 6700
